

การค่าบริการ ประเภทที่ ๓ ตามเป้าหมายจะต้องเปิดเสรีให้นักลงทุน ร้อยละ ๗๐ ซึ่งขัดกับ พรบ.ประกอบธุรกิจคนต่างด้าวของไทย ที่เปิดเสรีไม่เกินร้อยละ ๔๙ เพราะฉะนั้น การถือหุ้นร้อยละ ๗๐ ย่อมส่งผลกระทบต่อไทยอย่างแน่นอน เพราะเรื่องนี้รวมถึงการเปิดเสรีในการครอบครองที่ดินด้วย ในทางปฏิบัติจึงต้องพิจารณาว่า สาขาใดบ้างที่เปิดเสรีร้อยละ ๗๐ แล้วจะเกิดผลกระทบอย่างสูง เช่น ระบบโทรคมนาคม ซึ่งไม่มีประเทศใดเปิดเสรีเพื่อยกสาธารณูปโภคของประเทศให้นักลงทุนต่างชาติมาใช้ประโยชน์ ดังนั้น เราจึงต้องแก้กฎหมายอย่างชาญฉลาดและมีแต้มต่อ

ส่วนการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ก็ยังมีข้อจำกัดในทางกฎหมาย ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบของประเทศนั้นๆ อยู่ จึงยังไม่สร้างผลกระทบมากนัก

ผู้บรรยาย เข้าใจว่า AEC Blueprint มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อนำสู่ความร่วมมือมากกว่าที่จะเป็นพันธกรณี จึงไม่น่าที่จะมีผลผูกพันทางกฎหมายหรือผิดพันธกรณีระหว่างประเทศ หากเราไม่ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด

(๓) การบรรยาย เรื่อง “กรอบแนวทางและการปฏิรูปกฎหมายตามยุทธศาสตร์ประเทศ” โดย ดร. ประเมธี วิมลศิริ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สรุป

ผู้บรรยายกล่าวเสริมว่า AEC Blueprint ไม่ได้มีข้อบังคับหรือบทลงโทษ เป็นเพียงการตกลงที่ให้ดำเนินการ โดยสามารถทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ถ้อยทีถ้อยอาศัย แล้วค่อยๆ ปรับเข้าสู่กรอบ แต่จุดสำคัญอยู่ที่ประเทศไทยหวังจะเป็นอะไรในอาเซียนมากกว่า เมื่อสิงคโปร์ข้ามประชาคมอาเซียนไปสนใจระดับโลกแล้ว เพราะเป็นมืออาชีพในระบบ Global ส่วนกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวี คือ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ก็มีการกึกในการพัฒนาประเทศมากมาย จึงสนใจเพียงว่า เมื่อให้ทำอะไรก็จะทำตามๆ ไป ประเทศไทยจึงต้องหารือถึงยุทธศาสตร์ในสิ่งที่เราต้องการจะเป็น และในด้านกฎหมายเราจะมีจุดยืนและทิศทางอย่างไร รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์ประเทศ ที่เริ่มมาจากปลายปี ๒๕๕๕ ทำให้นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลคืบหน้าพอสมควร

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘

ได้ข้อสรุปว่า ไทยค่อนข้างพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะมีบางสินค้าที่ต้องสูญเสียความสามารถทางการแข่งขัน เช่น โรงงานเสื้อผ้า สิ่งทอ ที่อาจจะต้องย้ายฐานผลิตไปตั้งในประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลจึงมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปหารือกับภาคเอกชนให้หาทางสร้างความพร้อมในสินค้านั้นๆ

ยุทธศาสตร์ประเทศฉบับปัจจุบัน เป็นการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศกับยุทธศาสตร์
การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผนวกรวมเป็นยุทธศาสตร์เดียวกัน ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อย ดังนี้

- ๑) หลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง โดยการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๒) ลดความเหลื่อมล้ำ โดยการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ซึ่งการปรับแก้กฎหมายอยู่ในยุทธศาสตร์นี้
- ๓) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการปรับตัวเข้ากับแนวโน้มใหญ่มากขึ้น เพื่อไม่ให้เป็นข้อจำกัดของชีวิต

- ๔) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลเพิ่มยุทธศาสตร์นี้เข้ามาเพื่อปรับปรุงกลไกของรัฐให้กระฉับกระเฉงยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมโยงความสำเร็จของ ๓ ยุทธศาสตร์ข้างต้น

โดยหนึ่งในเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ คือ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณี ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ลดความเหลื่อมล้ำ โดยกรอบการปฏิรูปกฎหมาย คือ การปรับปรุงระเบียบข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพื่อดำเนินการตามพันธกรณี อำนวยความสะดวกเพื่อการค้าการลงทุน และปกป้องผลประโยชน์/เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้

๑) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต กฎหมายจำเป็นจะต้องคุ้มครองไปถึงแรงงานของไทยและแรงงานต่างชาติ ที่จะเคลื่อนย้ายแรงงานไป-มาระหว่างประเทศ จึงต้องพิจารณากฎหมายที่รองรับ โดยดูว่าเรื่องใดที่จะต้องพัฒนาให้อยู่ในเกณฑ์ หรือให้เกินมาตรฐานของประเทศ

๒) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ถือเป็นหัวใจของการเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค เป็นการลงทุนโครงสร้างทางกายภาพ ซึ่งขณะนี้กำลังผลักดัน พรบ.เข้าสู่สภา

๓) การพัฒนากฎระเบียบการค้าชายแดน ได้เริ่มทำความร่วมมือในกลุ่มประเทศแม่น้ำโขง ๕ ประเทศ เพื่อแก้ไขกฎระเบียบในการผ่านแดน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาว่า เมื่อโครงสร้างพื้นฐานสะดวกแล้ว แต่กลับมาเสียเวลากับพิธีการผ่านด่าน จึงทำให้กฎหมายในเรื่องนี้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ซึ่งในอดีตไทยจะเป็นผู้นำเสมอ แต่ปัจจุบันไทยกลับเป็นผู้ตาม เมื่อประเทศอื่นแก้กฎหมายที่เป็นอุปสรรคเกือบเสร็จทุกข้อแล้ว

๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเรื่องภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน ไทยมีข้อจำกัดมาก ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาจึงต้องปรับปรุงใหม่

๕) กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสร้างความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีอยู่มาก จำเป็นต้องเร่งรวบรวมและปรับแก้ไขให้ทันเวลา

๖) ให้ตระหนักในความเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งเมื่อ ๒ ปีก่อน เรารู้เรื่องนี้ในลำดับท้าย ๆ จนเกิดคำถามว่า รัฐบาลและกระทรวงที่รับผิดชอบได้เตรียมความพร้อมหรือไม่ แต่ในช่วงนี้เรามีการจัดสัมมนาทุกวัน ซึ่งคงต้องรอผลสำรวจการรับรู้ของประชาชนอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา

๗) สร้างบทบาททางสังคมให้กับพื้นที่ชายแดน ซึ่งนายกรัฐมนตรีกำลังปรับภารกิจของจังหวัดให้สะท้อนในเรื่องนี้

ประเด็นที่กล่าวมามีทั้งเรื่องที่อยู่ในพันธกรณีและใน Road Map ที่ไทยดำเนินการมาในระยะหนึ่ง เพราะฉะนั้น การเปิดเสรีการลงทุน ร้อยละ ๗๐ จึงน่าจะสำเร็จทันเวลา แต่ความสำคัญจะอยู่ที่การวิเคราะห์ว่า มีอะไรที่ไทยต้องสร้างความเข้มแข็ง ทำอย่างไรถึงจะได้ประโยชน์มากขึ้น และประชาชนจะต้องรับรู้ถึงผลกระทบและเตรียมพร้อมรองรับ อีกทั้งการที่ไทยต้องพึ่งความสามารถทางการแข่งขัน แรงงานต่างด้าวที่จะมีน้อยลง ที่ดินที่ไม่ค่อยดี การขยายพื้นที่อุตสาหกรรมได้ค่อนข้างยาก ทำให้ไทยต้องมองการลงทุนนอกประเทศ โดยต้องคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น และไม่พยายามเปิดประเทศเพื่อมุ่งไปข้างหน้าโดยไม่มองภายในประเทศก่อน เช่น การวางแผนเป้าหมายในการเป็นเมดิคัล ฮับ (Medical Hub) ขณะที่จำนวนแพทย์ไทยมีน้อย หากมุ่งที่จะรักษาชาวต่างชาติ แล้วคนจนจะอย่างไร ดังนั้น การทำยุทธศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันทำ เพื่อให้ยุทธศาสตร์มีความชัดเจน ปรับระบบการทำงาน การจัดสรรงบประมาณ การปรับแก้กฎหมายที่ต้องหารือกันอย่างชัดเจนว่าใครต้องรวบรวม แล้วไทยจะแก้กฎหมายทันไหม

สำหรับประเด็นเรื่องกฎหมาย ขณะนี้มีหลายหน่วยงานที่อยู่ระหว่างการพิจารณา เช่น การเชื่อมโยงภูมิภาค การอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน สินค้าเกษตรที่เป็นฐานการผลิตใหญ่ กฎหมายแรงงาน และการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งผู้บรรยายเห็นว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน